

формуванню стійкої знання-орієнтованої економіки та сприянню загальному національному зростанню. Також сучасна туристична освіта повинна враховувати глобальні особливості ринку, зокрема різницю між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються. Цей контраст підкреслює необхідність створення універсальних програм, здатних врахувати як глобальні тренди, так і специфіку національних ринків.

## **ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

***В. І. Дмитренко***

***vitapoltava79@gmail.com***

*кафедра географії, методики її навчання та туризму Полтавського  
національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава*

В умовах динамічного розвитку туристичної галузі в Україні підприємницька компетентність набуває особливого значення та розглядається як одна з провідних професійних якостей фахівців у сфері туризму. Сучасні виклики, пов'язані з трансформацією ринкового середовища, процесами децентралізації, необхідністю створення конкурентоспроможних та інноваційних туристичних продуктів, а також активізацією участі місцевих громад у туристичному розвитку, висувають нові вимоги до підготовки кадрів. Майбутні фахівці мають не лише володіти ґрунтовними знаннями з професійної діяльності, а й виявляти підприємницьке мислення, ініціативність, креативність, уміння працювати в умовах невизначеності, брати на себе відповідальність і приймати самостійні, економічно виважені рішення. Саме ці якості стають вирішальними для ефективної реалізації туристичних проєктів, розвитку малого і середнього бізнесу в галузі, а також для сприяння сталому розвитку територій.

На думку В. Бондара «саме підприємливість, як багатоаспектна якість, допомагає сучасній освіті досягти основної мети – успішної інтеграції особистості в соціальне та економічне життя країни» [2, с. 473].

У сучасній науковій літературі підприємницька компетентність трактується як багатокомпонентне явище. Так, В. Майковська визначає її як здатність особи узгоджувати власні економічні інтереси з доступними ресурсами й потребами суспільства, організовувати працю, адаптуватися до змін на ринку праці, приймати економічно обґрунтовані рішення та презентувати результати діяльності [5, с. 112–113]. Ю. Білова розглядає цю компетентність як інтегративну психологічну якість, що проявляється у творчому пошуку нових ідей і розв'язанні життєвих та професійних проблем [1, с. 15]. С. Прищепа трактує підприємницьку компетентність як поєднання якостей і знань, необхідних для ефективного розв'язання бізнес-завдань [6, с. 367–368].

О. В. Дишкантюк та К. В. Власюк підприємницьку компетентність майбутніх фахівців з туризму розглядають як здатність до організації власної професійної та підприємницької діяльності, ефективного управління колективною працею, орієнтації в нормах і етичних засадах трудових відносин, а також наполегливості у виконанні різноманітних видів завдань [4, с. 152–153].

У межах реалізації освітньої програми «Туризм і рекреація», що впроваджується на базі Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, значна увага приділяється розвитку ключових компетентностей здобувачів вищої освіти, зокрема підприємницької. Одним із обов'язкових компонентів програми є навчальна дисципліна «Організація анімаційної діяльності», яку студенти опановують на другому році навчання (IV семестр). Обсяг курсу становить 3 кредити ЄКТС з формою підсумкового контролю – залік.

Ця дисципліна не лише забезпечує формування фахових знань у сфері туристичної анімації, а й виступає дієвим інструментом розвитку підприємницького потенціалу майбутніх фахівців. У процесі вивчення курсу особлива увага приділяється практичній складовій, що створює умови для інтеграції теоретичних знань і практичних навичок. Наприклад, під час виконання практичних завдань за темою «Організація анімаційних послуг у готелях і туристичних комплексах» здобувачі вищої освіти аналізують функціонування різних типів туристичних підприємств та особливості реалізації анімаційних програм у кожному з них. У результаті формується системне уявлення про специфіку взаємозв'язків між формами власності, ресурсним потенціалом закладу й можливими сценаріями організації дозвілля туристів [3, с. 883].

При опрацюванні теми «Свято як основа комплексної анімації. Карнавальна анімація» здобувачі освіти не лише створюють творчі концепції святкових заходів, а й розробляють кошторисні плани, здійснюючи розрахунок собівартості кожного елементу анімаційної програми. Така діяльність формує фінансову обізнаність, навички економічного планування та вміння приймати обґрунтовані рішення щодо ефективного використання матеріальних ресурсів.

Загалом, під час вивчення цієї дисципліни студенти також створюють власні анімаційні програми, що імітує процес розробки туристичного продукту; навчаються планувати бюджет заходів, шукати ресурси та партнерів, що формує фінансову та організаційну грамотність; орієнтуються на потреби цільової аудиторії, враховуючи її інтереси, вік, культуру; впроваджують елементи соціального підприємництва, наприклад, створюючи інклюзивні програми або анімаційні заходи для громад, постраждалих від війни.

Таким чином, курс «Організація анімаційної діяльності» виступає не лише навчальною дисципліною, а й платформою для розвитку професійної мобільності та готовності до самостійного ведення підприємницької діяльності у сфері туризму й рекреації. Практикоорієнтовані завдання, спрямовані на розробку та реалізацію анімаційних продуктів, сприяють розвитку таких важливих складових, як ініціативність, уміння працювати з ресурсами, здатність до фінансового планування та прийняття обґрунтованих рішень.

Вивчення тем, пов'язаних з економікою анімаційних послуг, моделюванням святкових заходів і оцінкою їхньої ефективності, дозволяє студентам поєднувати творчий підхід із економічною доцільністю, що є ключовим у сучасній туристичній практиці. Отже, зазначена дисципліна є важливим інструментом розвитку підприємницького мислення, що відповідає актуальним потребам ринку праці у сфері туризму.

#### Список використаних джерел

1. Білова Ю. Поняття та структура підприємницької компетентності майбутніх фахівців економічного профілю. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: збірник наукових праць*. 2013. Вип. 7. С. 15–17.
2. Бондар В. Поняття «підприємницька компетентність» у науковому дискурсі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. № 9–10. С. 469–476.
3. Дишкантюк О. В., Власюк К. В. Майбутнє освіти і науки у сфері туризму: підхід до підприємницької компетентності. С. 149–153. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/23741/1/44.pdf> (дата звернення: 25.04.2025).
4. Дмитренко В. І. Дисципліна «Організація анімаційної діяльності» у системі професійної підготовки бакалавра з туризму і рекреації: досвід Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. *Вісник науки та освіти*. Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія та археологія». 2024. Вип. 8 (26). С. 877–888.
5. Майковська В. І. Сутність і структура підприємницької компетентності майбутніх фахівців в Україні. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2017. № 1. С. 112–117.
6. Прищепа С. Сутність та зміст поняття «підприємницька компетентність». *Молодий вчений*. Серія: Педагогічні науки. 2016. №5 (32). С. 367–370.

## САПРОНОЗНІ ІНФЕКЦІЇ ЯК ОДИН ІЗ ЙМОВІРНИХ БІОРИЗИКІВ ДЛЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ ОСІБ У ПРОСТОРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ ТА ЙОГО РІЗНОВИДІВ

**І. М. Звягольська**

[zviaholska.iryana@gmail.com](mailto:zviaholska.iryana@gmail.com)

*кафедра мікробіології, вірусології та імунології Полтавського державного медичного університету, м. Полтава*

**Т. В. Дерев'янка**

[derevyanko602@ukr.net](mailto:derevyanko602@ukr.net)

*кафедра біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, м. Полтава*

Екологічний туризм та кількісно значимі його різновиди (природно-пізнавальний туризм, активний туризм, сільський або аграрний туризм, споживчий туризм, «пікніковий» туризм, перебування в екологічних готелях та ін.), на противагу 80-90-м рокам ХХ ст., у 20-х роках ХХІ століття у своєму генезисі набули прогресуючих темпів за своїми чисельними векторними спрямуваннями і є цілком адекватними до еко-орієнтованої траєкторії розвитку будь-якої країни світу. Тож, на теперішній час в інтегрованому стані